

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

НАШ ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС – 33545

"КРИЗЬ ПАВУТИННЯ ЗМОСКОВЦЕННЯ"

У бібліотеці Історичного клубу "Холодний Яр" у серії "Видатні українці" вийшла нова книжка

У першій її частині оприлюднено спогади члена Революційної української партії Павла Крата про його молоді літа на Полтавщині, зокрема в Гадяцькому повіті, Хоролі, Лубнах, в Одесі наприкінці XIX – на початку XX століть. Автор розповідає як "виросла, виховалася та наддніпрянська сила, що гейби стихійно підвелася в 1917 році до тих славетних велетенських подвигів, що по цілмі світі розбудили славу українського імені".

Друга частина видання – матеріали до біографії генерала-поручника Армії УНР Михайла Крата, котрий, як і його двоюрідний брат Павло, прорвавши "павутиння змосковщення", став на шлях служіння рідному народові. Вояцький подвиг Михайла Крата в обороні України яскраво ілюструє твердження Павла Крата про оту "наддніпрянську силу, що гейби стихійно підвелася в 1917 році до тих славетних велетенських подвигів".

У виданні вміщено також біографії інших членів родини Кратів,

учасників Визвольної боротьби, а саме: Миколи, Олександра, Василя й Олександрі Паленків, Євдокії Крат, Павла Терещенка, спогади Михайла Крата про своїх бойових побратимів.

У книжці оприлюднено й поезії Павла Крата, його поему "Січинський у неволі" та автобіографічні оповідання, а також нариси Романа Ковалю "Доля Павла Крата" і "Генерал-лицар Михайло Крат".

Книжка буде цікава дітям, бо значна її частина присвячена дитячим і юнацьким рокам Павла Крата з його пригодами, бешкетами, першим коханням, бійками і дуелями.

Бібліографічний опис видання: Кризь павутиння змосковщення / Автор-упорядник Р. М. Коваль. – Київ: Історичний клуб "Холодний Яр"; Вінниця: ДП "Державна картографічна фабрика", 2013. – 352 с. Обкладинка тверда, повнокольорова, 150 фотографій. Наклад 1500 пр. Ціна з пересилкою через "Укрпошту" 55 грн.

Презентація відбудеться о 19.00 12 грудня в Національній спілці письменників України (вул. Банкова, 2).

З ІНШИХ ВИДАНЬ

КОРОТКИЙ КУРС ІСТОРІЇ УКРАЇНИ: 50 КНИЖОК РОМАНА КОВАЛЯ

сійським царатом за два століття окупації, – цензура різала видання з особливим завзяттям.

Задум виховати сина українським патріотом-націоналістом дещо незвичний, адже сам Микола Аркас народився 26 грудня 1852 року (7.01.1853 н. ст.) у родині етнічного грека, адмірала Чорноморського флоту Росії Миколи Андрійовича Аркаса. Щоправда, матір – Софія Петрівна – походила з давнього козацького роду Богдановичів. Вона мала неабиякий вплив на сина й виховала в нього любов до української мови, музики, звичай. Тож у дитинстві й юності, які пройшли на Миколаївщині, Микола Миколайович виглядав як справжній українець: вишита сорочка й солом'яний бриль улітку або смужкова шапка і свитка взимку.

Книга зробила свою справу: син Миколи Аркаса – Микола Миколайович Аркас (молодший), який у першій половині 1906 року був ад'ютантом генерала Гродекова, командувача російських військ на Далекому Сході, – під час Національно-визвольної революції вірно служив Батьківщині в різних частинах і закінчив службу командиром полку Дієвої армії УНР. Славетні рядки Великого Кобзаря "За що ж боролось ми з ляхами / За що ми різались з ордами? / За що скородили списками / Московські ребра?" Микола Аркас записав у серці сина, а той закарбовував їх шаблею в тіла окупантів.

Друге, нецензуроване (по смертне) видання, підготовлене й видане за межами Російської імперії, побачило світ у Кракові 1912 року. Готував книжку редактор 1-го видання – вже хворий на сухоти письменник Василь Доманицький, який лікувався в Закопаному. Побажання й зауваження автора доносила до редактора Ольга Аркасова. По смерті Василя Доманицького (1910) завершили працю Богдан Лепкий і В'ячеслав Липинський. Доля була жорстокою до готового видання: більшу частину накладу спалили російські

війська в 1914 році у Львові, бо тому пам'ять про неї стирала советська влада. Примірник видання зберігся у Центральній науковій бібліотеці ім. В. Вернадського, де його відшукав український патріот Степан Нагірний, і пізніше не лише переконав Романа Ковалю зробити репринтне перевидання 2-го (позацензурного) випуску "Історії України-Руси" (К.: Історичний клуб "Холодний Яр"; Кам'янець-Подільський: Медобори), а й дав на видання 12000 грн.

Таких незнаних патріотів як Степан Нагірний в Україні вдалося знайти. Варто лише поглянути ювілейну, 50-ту, книжку Романа Ковалю "Сто облич Самостійної України" (К.: Історичний клуб "Холодний Яр"; Український пріоритет). Як зазначив на презентації Василь Шкляр: "50 книг накував нам Коваль!.. З непам'яті забуття скільки вихопив забутих імен справжніх героїв!" Справді, Коваль, як Микола Аркас пробуджує приспані національні почуття, відкриває забуту історію, забетонвану, загнану в підземелля.

Нова книжка Романа Ковалю – про людей, які творили Українську державу в роки Другої світової війни і в 1989 – 2013 роках: про членів ОУН, вояків і командирів УПА, старшин дивізії "Галичина", письменників, кобзарів, художників, скульпторів, акторів, лікарів, редакторів, істориків, краєзнавців, науковців, журналістів, інженерів-винахідників, педагогів, екологів, фольклористів, етнопсихологів, народних депутатів України, дипломатів – нащадків борців за волю України. Читач дізнається про імена і долі легендарних учасників збройної боротьби проти російських окупантів, в'язнів російських тюрем, інших визначних українських особистостей.

Читайте, не пошкодуєте!

Костянтин ДИКАНЬ
Україна молода. – 2013. – Ч. 174 (4614). – 27 листопада. – С. 11.

Ювілеї і дати ГРУДЕНЬ

1 грудня 1893 р. народився Андрій Палій, командир сотні УГА, референт допомоги родинам добровольців дивізії "Галичина".

1 грудня 1898 р. народився Микола Дусько, козак полку Чорних запорожців, лицар Залізного хреста Армії УНР.

1 грудня 1902 р. прийшла у світ Олександра Соколовська, легендарний отаман Маруся.

1 грудня 1991 р. український народ на референдумі проголосував за створення Української держави.

2 грудня 1958 р. помер Олександр Греків, початковий вождь УГА, командувач Армії УНР.

3 грудня 1722 р. народився Григорій Сковорода.

3 грудня 1937 р. москалі стратили командира технічної сотні УСС, старшину Армії УНР Івана Сіяка.

3 грудня 1962 р. помер Зенон Носковський, четар УСС, старшина УГА.

5 грудня 1923 р. помер Іван Чупрей, член Бойової управи Легіону УСС та СВУ, етнограф.

6 грудня 1890 р. народився Микола Стечишин, підполковник Армії УНР, 1943 року зголосився до дивізії "Галичина", генерал-хорунжий (в еміграції).

6 грудня 1895 р. народився Микола Рибачук, підполковник Армії УНР, комендант штабу УПА під час Другого зимового походу, священик.

6 грудня 1892 р. народився Роман-Микола Дашкевич, начальник артилерії корпусу Січових стрільців, генерал-поручник Армії УНР.

6 грудня 1895 р. народився Микола Бутович, ад'ютант штабу 1-ї Сірої дивізії, графік і поет.

6 грудня 1919 р. розпочався Перший зимовий похід Армії УНР.

6 грудня 1967 р. помер Григорій Львченко, поручник Армії УНР, учасник Другого зимового походу, священик.

7 грудня 1870 р. помер Михайло Вербицький, автор музики до гімну "Ще не вмерла України".

7 грудня 1892 р. народилася Олена Степанів, хорунжа УСС, четар УГА, доктор історії та географії, багатолітній політв'язень російських таборів.

7 грудня 1962 р. помер Ростислав Білас, полковий лікар УГА.

8 грудня 1878 р. народився Михайло Омелянович-Павленко, отаман Катеринославського коша Вільного козацтва, початковий вождь Галицької армії, командувач Армії УНР Першого зимового походу, генерал-поручник Армії УНР.

8 грудня 1900 р. народився Михайло Теліга, кубанський бандурист, учасник Визвольної боротьби у лавах Армії УНР.

8 грудня 1937 р. москалі розстріляли Осипа Букшованого, команданта Легіону УСС, командира I бригади УСС Галицької армії, журналіста.

9 грудня 1970 р. помер Федір Вінник, сотник Армії УНР, учасник 1-го і 2-го Зимових походів Армії УНР, командир сотні дивізії "Галичина".

10 грудня 1924 р. прийшов у світ кобзар Михайло Башловка.

11 грудня 1890 р. народився учасник Визвольної боротьби у складі УСС і УГА, член ОУН, письменник Микола Матіїв-Мельник.

11 грудня 1993 р. помер кобзар Георгій Ткаченко.

12 грудня 1635 р. загинув Іван Сулима, гетьман запорозьких козаків.

12 грудня 1764 р. цариця Катерина II скасувала в Україні Гетьманщину.

12 грудня 1890 р. народився Андрій Мельник, командир 6-ї сотні УСС, полковник Армії УНР, крайовий командант УВО, голова ПУН, інженер-лісівник.

12 грудня 1896 р. народився Петро (Євстафій) Філоненко, начальник 9-го району Волинської повстанської групи, полковник Армії УНР.

12 грудня 1919 р. у бою з денікінцями загинув Іван Дубина, бунчужний полку Чорних запорожців.

12 грудня 1921 р. загинув маркарівський отаман Карпо Яблучко та його заступник Кузьма Кропивницький.

12 грудня 1946 р. засуджений до розстрілу Іван Литвиненко, командир 2-го Збірного запорозького кінного полку Армії УНР, начальник розвідувального відділу Військового штабу УПА-Північ.

12 грудня 1970 р. помер Йосип Мандзенко, сотник Армії УНР, автор споминок.

13 грудня 1864 р. народився Віктор Зелінський, командир Синьої дивізії, генерал-поручник Армії УНР.

13 грудня 1897 р. народився Андрій Кравчук, старший десятник УГА, капельмейстер 1-ї УД УНА, диригент духового оркестру осередку СММ ім. Лесі Українки, автор спогадів про Визвольну боротьбу.

13 грудня 1919 р. денікінці вбили кагарлицького отамана Саву Дьякова.

13 грудня 1936 р. помер Олександр Алмазів, командир Окремого кінно-гірського гарматного дивізіону Армії УНР.

13 грудня 1939 р. народився Сергій Бабич, багатолітній політв'язень.

13 грудня 1966 р. помер Борис Шевченко, командир 1-ї сотні Окремого кінного партизанського дивізіону ім. П. Болбочана, лицар Залізного хреста Армії УНР.

14 грудня 1942 р. німці вбили Івана Климова "Легенду", крайового провідника ОУН.

15 грудня 1890 р. народився Василь Ємець, бандурист, учасник Визвольної боротьби в лавах Армії УНР.

15 грудня 1921 р. загинув Трохим Бабенко, отаман Млівської гайдамацької січі (отаман Голий).

15 грудня 1934 р. москалі розстріляли письменника Григорія Косинку, писаря Дніпровської повстанської дивізії отамана Зеленого.

16 грудня 1886 р. народився Данило Терпило (отаман Зелений).

17 грудня 1883 р. народився Микола Рябовол, голова Законодавчої ради Кубанської Народної Республіки.

Продовження на 2-й сторінці.

Не однострої і зброя, а безстрашність, мужність, хоробрість, дух воїна – становлять силу армії.
Дмитро ДОНЦОВ

ВІРШІ РІЗНИХ ДЕСЯТИЛІТЬ МИХАЙЛА ІВАНЧЕНКА

Михайло Іванченко дарує Роману Ковалю портрет свого батька, Гусаківського сотника Вільного козацтва Грицька Іванченка. 2008 р.

Лауреатові Літературної премії ім. Юрія Горліса-Горського Михайлові Іванченку 18 листопада виповнилося 90 років. У цей день до с. Гусакового, де він продовжує творити, приїхали представники реєстрового козацтва, вчителі, письменники, художники, рідні та друзі. Голова обласного осередку Національної спілки письменників України Валентина Коваленко подарувала імениннику сигнальний примірник його роману «Багряні журавлі», виданої за сприяння обласної організації Національної спілки письменників України і за підтримки Черкаської обласної ради. Привітав Михайла Григоровича й секретар Національної спілки письменників України Сергій Пантюк. За особисті досягнення в літературній творчості, за вагомий внесок у відродження духовності та культури українського народу він вручив ювіляру спільчанську медаль і посвідчення. Вклонився Михайлу Іванченку і крайовий отаман Вільного козацтва Холодного Яру Олег Островський. Від імені козаків Холодного Яру він вручив імениннику грамоту, яка засвідчує його у званні почесного старійшини Вільного козацтва. Крім того, за заслуги у відродженні духовності, історії та козацького духу та безцінну творчу діяльність на благо держави та українського козацтва Михайла Григоровича нагороджено орден імені Богдана Хмельницького. А представники Козацького куреня Вільного козацтва із с. Козацького на чолі з курінним отаманом Петром Дяченком подарували ювіляру козацьку шапку. Широ вітають дорогого батька-отамана й редакція газети «Незборима нація» та Історичний клуб «Холодний Яр». Зичимо здоров'я і нових книжок! З нагоди ювілею публікуємо вірші різних років Михайла Іванченка.

Степе мій...

Степе мій, збентежений до краю,
Хвиля хвилю вічно доганя,
Я тебе добридем привітаю
Та й підку життами навання.

Гей ви, гони, золоті гони,
Ні кінця, ні впину далини,
Наді мною срібнострунно
дзвонить
Мрійний жайвір молоді пісні.

Залітає розпашілий вігер
В чебреці пахучі й полини,
Степу милий, мій великий світе
З літ малечих і до сивини.

Висівала матінка ласкава
Тут свої надії та жалі,
Тут в боях не раз гриміла слава
Нашої безсмертної землі.

Під розкриллям лагідного неба
Я до поля горнуся щодня,
Степу мій, не жить мені
без тебе, —
Хвиля хвилю вічно доганя.

1981 р.

Присвята собі

Ти вибрав шлях не для параду
Й відкинув рабство на узбіч,
То не зважай на помсту й зраду,
А прямо йди грозі навстріч.

Тебе сплять не введуть,
Але щоб духом не поник,
Давай їм завше влучно здачі
І не гамуй звитяги крик.

Не падай під копита ордам
Й своє сумління не знівеч, —
Ген молода вже йде когорта,
Готова взятъ твій вірний меч.

Ти не виходиш вічно з січі,
Як зарубцьований рубач,
Дивись неправді прямо в вічі
Й нікому кривди не пробач.

1997 р.

Храм

В зелених затінках святині
Я не набувсь, не намоливсь,
Тут вперше думи жовто-сині
Мене збентежили колись.

Тут батьківська старезна груша
Тривожить шелестом щодня,
І заглядає спомин в душу:
Він тут підвів мені коня.

А давня яблуня матусі
Благословила у світі,
Не заблукав я в завірюсі —
Прямую завше до мети.

Шумлять щоліта
вишні й сливи,
Хоча батьків давно нема,
У щім саду я ріс щасливим,
Та не бариться вічна тьма.

І за родинним заповітом,
Здолавши всі літа хуртеч,
Отут своїм останнім літом
Я юним передам свій меч.

2009 р.

ВІД "СКІФСЬКОГО СТЕПУ" ДО "ЗАКЛЯТОГО ЗАЛІЗА"

Крізь біль катованих століть,
Крізь жах, що брилою тяжить,
Крізь мудро виплетену сіль,
Замком замикану замкнутість
— Я пробирався доброхиті...
Леонід Череватенко

31 жовтня виповнилося 75 років Леонідові Васильовичу Череватенку, а 2 листопада в Центральній міській бібліотеці Ірпеня відбулося вшанування. Привітати ювіляра прийшло чимало письменників, серед них Олександр Шугай, Роман Коваль, Олександр Корж, Алла Діба, Василь Довжик, Наталя Околітенко, Ольга Страшенко, Леонід Загородонець, Анатолій Жикол, Вікторія Козак, Володимир Коскін, Василь Слободяник, Володимир Симоненко, Ніла Висоцька, а також голова Ірпінської організації ВО «Свобода» Богдан Мельничук і голова Ірпінської організації УНП Тетяна Скрипленко. А ось сам ювіляр за станом здоров'я не зміг прийти. Зате була присутня «добрий ангел Череватенка» Людмила Забаріло.

Ведуча вечора Олена Циганенко розповіла про життєвий шлях митця.

Присутні переглянули уривок з фільму Леоніда Череватенка «Дорога на Січ». До речі, його рід, ймовірно, ведеться від черкаського сотника Михайла Череватенка, який звитязив на початку XVII століття. «Але свою славу треба заробляти самотужки», — вважає письменник. Олена Циганенко передала для ювіляра подарунок майстра народної творчості Тетяни Федорової — постать бунчужного, охоронця бунчука — символу гетьманської влади.

Яскраво виступили й сучасні козаки — співаки народного ансамблю «Хортиця» Ірпінського будинку культури. Вони виконали пісню Українських січових стрільців «Ой на горі, на Маківці» і «Пісню про Сагайдачного».

Промовляли поети, члени літературної студії «Дебют», громадські діячі. Серед них — Світлана Кушнір з онучкою письменника Юрія Бездика Марічкою. Лунали вірші Череватенка з його збірок «Скіфський степ», «Закляте залізо» (за цю книжку Леоніда Череватенка називають «поетом Празької школи»).

Олена Циганенко наголосила, що Череватенко «все життя був вірний обраній темі». Почав він з дослідження доробку репресованого письменника Валеріана Підмогильного. Череватенка попередили: «Ми реабілітували людей, а не їхню творчість».

Дипломна робота Череватенка про творчість Євгена Плузника «тягнула» на кандидатську дисертацію, але шлях до аспірантури закрили, бо автор, як казали вголос, «настроєний націоналістически». Відтоді тема «розстріляного відродження» є наскрізною у житті Череватенка.

Показали в той вечір і уривок із фільму «Тайдамака», до якого Леонід Васильович написав сценарій. Поруч з фільмами «Хай Бог розсудить» (за Климом Поліщуким) та «Закон» (за новелою Юрія Липи) «Тайдамака» увійшов до кіноальманаху «Бог їх розсудить» (до всіх Череватенко написав сценарії).

Важливим для Череватенка є дослідження життя і творчості Олега Ольжича. Разом з режисером Аркадієм Миккульським він створив про нього кінотрилогію «Я

камінь із Божої праці». У ній три кінокартини: «Ольжич» (1996), «Доба, жорстока, як вовчиця» (2000), «Незваний воїн» (2000).

«Знімаючи фільм про Ольжича, ми потратили роки... — писав Леонід Васильович. — Виїжджали в Америку і Канаду, брали інтерв'ю у соратників поета, знаходили його родичів. Коли я побачив це на екрані, то зрозумів, що моє завдання — донести до наступних поколінь образи цих людей, бо про них ми знали тільки з антиукраїнської пропаганди. Перед нами постали люди, які про достаток думали найменше... Я подумав: та це ж і є те покоління, що мало б керувати незалежною українською державою».

За кінотрилогію про Ольжича Леонід Череватенко і режисер Аркадій Миккульський 2002 року удостоєні Національної премії імені Тараса Шевченка.

«Хоч Леонід Череватенко й володар Національної премії ім. Тараса Шевченка, — зазначив Роман Коваль, — все ж до кінця себе не реалізував. — І були на те причини: його довго не публікували в часи ССР, а в роки незалежності його роками замовчувала «Літературна Україна» (коли редактором був Петро Перебийніс)».

Як би не було, але Леонідові Череватенку поети присвячують вірші. Один з них прочитала і я:

Були Ви нерідко
опальним вигнанцем,
та образ козацький
від того не зблід,
вели свої твори,
як триста спартанців
колись в Фермопілах
вів цар Леонід!
Ви бачите зірко де тільн,
де путяче,
куди спрямувати
потужний прорив,
бо Ольжич, як камінь
із Божої праці,
у творчість ясным
метеором влетів!

А письменниці Алла Діба призналася, що шестеро своїх онуків, «учить й учить на творах Леоніда Череватенка».

Довгий літ, шановний Леоніде Васильовичу, здоров'я, нових фільмів і віршів!

Ольга СТРАШЕНКО, член Національної спілки письменників України

Від редакції

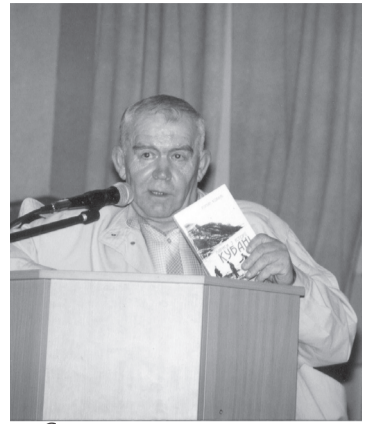
З нагоди 75-ліття ювілею поета починаємо друкувати його досі не опубліковані вірші.

А. Д. 1710. Зима

З неба сипле, сипле сніг —
Апокаліптичний, неспинний, —
Замітає кривавий слід
Від Батурина до Тігини.

Заміта, засипає сліди
Враз пропечені в рагари
назавсідги,
На вікі, навкі, назавше —
Як «будь проклятий ти!»
сказавши.

А під тими крутими заметами,
Позавчора ще військо, рать,
Ошелешені страдами
й метами,
Кармазинні й серм'яжні
мазепинці

Сплять.

Удавалося: от воно — диво з див!
І свята свободонька — от вона!
А дісталося море сиріт і вдів,
Ще й держава недобудована...

Далеченько втім до кінця:
Історичними несені бурями —
Кажуть, лицарі,
кажуть, одурені —
Мчать, сповняючи
волю Творця!

В майбуття розігнались,
а велено: тпрусь!
Завірюху чекайте, віхолю!

І тремтить-мовчить
Україна-Русь —
Барокова церква під стріхою.

Павло Судоплатов

Фортуна провела його тупа
(Чи то сліпа?) Крізь кубла
ширих наці,
Інтернаціоналіст! Поту й праці
Доклав на здобування зброї
й рацій
Чимало він! Чекістська
шантрапа,
Напевне, заздрила:
«Від молота й серпа
Йому віділила доля некупая!»
Втім, потребує інших
мотивацій
Герой брудних секретних
операцій
Із мозком генія і совістю клопа.

Тут виникає сумнів сумовитий:
Чи маєм право ми його судити?
Та проти фактів, кажуть, нічим
крити.

Коли все так брутально
і криваво
Чинити суд, гадаю,
маєм право!
А список жертв направду
знаменитий:
Це Шумський, Коновалець
і Ромжа,
Ще сотні патріотів. І не змити
Святої крові з прізвища бомжа.

Численні легендовані загони
НКВС-НКВД, що безборонний
Наш люд терзали, різали,
кололи

Ще й прикривались іменем УПА.
І в очі задивлявся охололий
Дитячий трупик,
і людська ропа

У пустці довго тхнула, і молили
Пропагандисту бажану брудно,
Ганьбили нас.

«Тож плонемо на ню,
На самостійну й незалежну
Неньку —
Хитреньку, заможененьку, леда-
ченьку, —
Не личать нам погрози, пози,
сльози».

Але скажіть: хто знає до пуття
Як заробляв собі на прожиття
колишній начальник

«Бюро №1»
генерал-лейтенант Судоплатов
Перекладами «української прози».

Леонід ЧЕРЕВАТЕНКО

"СТРАШЕННО ХОТІЛОСЯ Б "ПОГУЛЯТИ" ЗА УКРАЇНУ"

Доброго дня, пане Коваль! Я великий прихильник тєї справи, яку Ви робите такий тривалий час і таким, гідним наслідування, чином. Кілька тижнів тому з хвилюванням прочитав спогади Юрія Горліса-Горського «Холодний Яр». Нині читаю його збірку «Ми ще повернемося!». Пишаюсь такими земляками як Ви, і як Горліс-Горський. Усією душею відчув усе те, що пережив автор і що Ви намагаетесь донести читаче-

ві. Не скажу, що не знав героїчного чину Холодного Яру, бо в юності був членом Молодіжного націоналістичного конгресу, навіть бачив Вашого колегу Віктора Рога (то був уже далекий 2004 рік, у вишкільному таборі ім. Івана Гавдиди на Тернопільщині). Сам я з Харківщини.

Бачив Ваші фільми, низький уклін за всю ту справу, що робите!

Волею долі живу вже шостий рік у Німеччині, тут живе тепер і моя

дружина, моя землячка. Побралися ми з нею, до речі, в церкві Св. Ллі в с. Суботів. Були в легендарному Холодному Яру. Книжки Ваші читаю, роздруковуючи їх з інтернету. Розумію, що це не зовсім правильно, бо видання книжок, тим більше в сучасній Україні, справа важка. Тому хочу хоч якось підтримати Вас фінансово. Заробляю не так вже багато, але порівняно з Україною все ж достатньо. Хочу вчинити згідно з моїми пере-

конаннями і честю. Буду скоро на любові Батьківщині, якій так хочеться служити, і нема гідної нагоди...

Я давно хотів щось написати, але виходить дуже вже радикально (як той Андрій Чорнота), та й читач в Україні перекодований інформацією, страшний скептик і нікому не дивується.

Дуже хотілося б «погуляти» за Україну, послужити силою і правдою... Маю спрагу до боротьби...

Тут, серед чужих людей, мені бракує спілкування із земляками.

Натхнення Вам, сили і наснаги! Бажаю дожити, доборотися до справді вільної Самостійної України і побачити, як «покрийть Україну червоні жупани!»

Слава Україні!

З величезною повагою
Сергій ЗІНЧЕНКО
27.11.2013 р.

Допоможіть пізнати історію Визвольної боротьби своїм друзям — передплатіть їм «Незбориму націю»

Початок на 1-й стор.

17 грудня 1954 р. помер Стефан Котиль, отаман (майор) УГА, командир 30-го полку дивізії "Галичина".

18 грудня 1883 р. народився Микола Угрин-Безгрішний, підстаршина УСС, сотник УГА, голова Рогатинського повітового осередку УВО, сотник дивізії "Галичина", журналіст, прозаїк, поет, історик, видавець, фотограф, педагог.

18 грудня 1896 р. народився Лько Струк, отаман Вільного козацтва, командувач Першої повстанської Армії УНР.

19 грудня 1856 р. народився Степан Ёрастов, письменник, член Центральної Ради від Кубані.

19 грудня 1945 р. загинули члени Проводу ОУН Дмитро Маївський і генерал Дмитро Грицай-Порубийніс".

20 грудня 1894 р. народився Данило Лимаренко, повстанський отаман, старшина 6-го куреня Низових запорожців 1-ї Запорозької дивізії Армії УНР.

20 грудня 1923 р. москалі розстріляли отамана Івана Савченка-Нагірного і його побратимів – Степана Адаменка та Ярему Прудкого.

21 грудня 1886 р. народився Осип Левицький, сотник УГА, начальник Пресової квартири, директор Української гімназії в м. Криничі на Лемківщині.

21 грудня 1886 р. народився Сава Никифорак, хорунжий УСС,

Ювілеї і дати ГРУДЕНЬ

четар УГА, співредактор видання "Український Пласт", педагог.

21 грудня 1961 р. помер Микола Бутович, поручник Армії УНР, графік і поет.

21 грудня 1963 р. помер Олекса Сім'янів, поручник полку Чорних запорожців Армії УНР.

23 грудня 1896 р. народився Федір Артеменко (отаман Орлик), командувач 2-ї (Північної) повстанської групи, полковник Армії УНР.

23 грудня 1932 р. поляки стратили бойовиків ОУН Василя Біласа та Дмитра Данилишина.

23 грудня 1937 р. москалі розстріляли кубанського бандуриста Петра Гузія.

24 грудня 1875 р. народився Олександр Греків, генерал-поручник Армії УНР.

25 грудня 1890 р. народився Василь Прохода, начальник штабу 1-го полку 1-ї Сірої дивізії Армії УНР.

26 грудня 1937 р. москалі розстріляли кубанського фольклориста Григорія Концевича.

27 грудня 1595 р. прийшов у світ Богдан Хмельницький.

27 грудня 1979 р. померла Галина Дидик, зв'язкова головнокомандувача УПА, багаторічний політв'язень російських таборів.

28 грудня 1979 р. помер Іван Подюк, січовий стрілець, поручник УГА, лікар.

29 грудня 1724 р. у московській неволі загинув Павло Полуботок, наказний гетьман України.

29 грудня 1896 р. народився Роман Кальба, старшина УГА і Армії УНР, релігійний діяч.

29 грудня 1967 р. помер генерал-поручник Армії УНР Михайло Садовський, військовий історик.

29 грудня 1979 р. помер Гнат Западнюк, учасник Першого зимового походу Армії УНР, автор стрілецької пісні "То не грім заgrimів".

30 грудня 1914 р. народився Данило Шумук, багатолітній політкаторжанин.

30 грудня 1975 р. помер Іван Липовецький, сотник Армії УНР, кооператор, член персонального відділу штабу УНА, редактор і видавець "Бюлетеню союзу бувших українських вояків в Канаді" та журналу "Дороговказ".

31 грудня 1638 р. загинув Павло Павлюк (Бут), гетьман і провідник козацького повстання 1637 року.

31 грудня 1984 р. помер Олександр Пулюй, січовий стрілець, хорунжий УГА та Армії УНР, винахідник, син ученого Івана Пулюя.

Українці з минулого

Савченко-«Нагірний» Іван Григорович (06.1895, с. Веремівка Золотоніського пов. Полтавської губ., тепер Чорнобаївського р-ну Черкаської обл. – 20.12.1923). Військовий і громадський діяч; делегат 3-го Всеукраїнського з'їзду військових (11.1917), завідувач судовим відділом Золотоніської комендатури (1919), отаман Наддніпрянського партизанського загону Холоднорязькому повстанському. Понад чотири роки діяв отаман Нагірний по обидва береги Дніпра – в Чигиринському, Черкаському, Золотоніському та Хорольському повітах. Арештований у лютому 1923 року. Разом з отаманом москалі розстріляли і його побратимів – Степана Адаменка та Ярему Прудкого. **Світлина надав Володимир Савченко.**

ЗЛЕТІВ У ВІЧНІСТЬ ВОЛОДИМИР ПАСІЧНИК

Третього листопада, на сімдесят дев'ятому році життя, після важкої хвороби помер поет Володимир Пасічник.

Володимир Пасічник – один із засновників Народного руху України, його очільник на Харківщині

в 1990 – 1993 рр., голова громадської організації Харківської крайової організації Народного Руху (до 2009 р.), незламний борець із комунізмом, кришталевої душі й залізної волі людина.

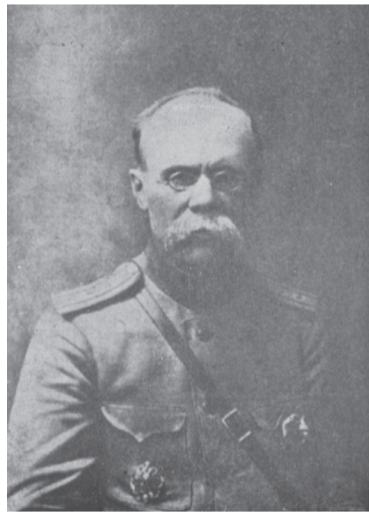
Володимир Михайлович – син тернопільської землі, але найбільший внесок у відродження України зробив на Слобожанщині. Навіки в Харкові стоятиме пам'ятник жертвам Голодомору (1990), пам'ятний знак, встановлений на честь проголошення Декларації про суверенітет (1990), Пам'ятний знак УПА (1992) – творіння його душі й рук.

Вічна пам'ять і вічна слава Володимирі Пасічнику!

Харківська обласна (крайова) організація Народного Руху України, Харківська обласна громадська організація "Товариство відродження української нації", Харківський обласний осередок Всеукраїнської громадської організації "Молодий Народний Рух", Історичний клуб "Холодний Яр", редакція газети "Незборима нація"

"АЛЬФА Й ОМЕГА" УКРАЇНСЬКОЇ ОДЕСИ

ВІНЦОВСЬКИЙ Т., МУЗИЧКО О. ІВАН МИТРОФАНОВИЧ ЛУЦЕНКО (1863 – 1919): УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІЄТВОРЕЦЬ. – К.: ГАМАЗИН, 2013. – 352 С.: ІЛ.

Тарас Вінцовський і Олександр Музичко повернули нам одну з найславніших постатей Визвольного руху – Івана Митрофановича Луценка. Монографію випущено до його 150-літнього ювілею.

Іван Луценко – доктор медичних наук, лідер Одеського гомеопатичного товариства, провідний учасник одеської "Просвіти", бла-

годійник, інтелектуал, публіцист, член Центральної Ради, організатор Вільного козацтва, будівничий українського війська... Жив для України і за неї загинув.

Хто гортав одеські газети початку ХХ ст., помітив би, як часто в них зустрічається ім'я Луценка. Його шанували не тільки українці, а й імперці, та авторитет у них він заслужив не завдяки двоєдушності...

Перший розділ – про батьківське обійстя на Полтавщині, рідне село, викладачів Лубенської чоловічої гімназії і університету в Санкт-Петербурзі. Перші його кроки в Одесі висвітлені кризь призму двох найважливіших справ життя: медицини і громадсько-політичної діяльності, зокрема участі у виборах до місцевих органів влади і до Думи. Рубіконом у житті одеського самостійника дослідники визначають початок Першої світової війни. Війна сприяла завершенню його ідейної еволюції і призвела до символічної "вершини на Рішельєвських сходах".

У розділі "У буревії української революції: гетьман одеських українців" висвітлена його участь у розбудові української армії. За ви-

словом сучасника, він був "альфою й омегою" "Одеської Січі", Одеської української військової ради, Вільного козацтва та українізації Чорноморського флоту.

Рішучість у боротьбі з більшовизмом привернула до нього увагу німецької розвідки й української промислової еліти під час вибору можливого очільника України на протипагу "кабінетним вождям" Центральної Ради. На цьому факті неодноразово наголошують автори дослідження. Ну й фінальний акорд життя – загибель зі зброєю в руках – автори назвали "кроком у безсмертя".

У додатки вміщено перелік праць Івана Луценка – наукових, медичних і публіцистичних, кілька десятків його публіцистичних статей.

Монографію цікаво оформлено: славновісні Рішельєвські (Потьомкінські) сходи ведуть до жовто-блакитного обр'ю. І як вершина цього символічного шляху українського ідеаліста – герб УНР.

Igor СТАМБОЛ, аспірант кафедри історії України Одеського національного університету ім. Іллі Мечникова

"І КНИЖКУ ГРУШЕВСЬКОГО..."

Мій дід, Савка Григорович Руденко, орієнтовно 1895 р. нар., проживав у с. Косівка Глинського повіту, нині Олександрійського району Кіровоградської області. Одного вечора він вертався із сінокошу. З гаю вийшов чоловік у формі українського війська і спитав: – Дядьку! А яка влада у вас у селі?

Савка відповів, що зранку, коли виїздив на сінокос, не було ніякої. А в Олександрії, здається, більшовики. Чоловік попросив довести до села. З'ясувалося, що він відступає після розгрому під Хо-

лодним Яром. Здається, дід називав його Павленком. Незнайомець переночував, а вранці вбрався у селянський одяг, який дав йому мій дід. Форму, документи і книжку Михайла Грушевського "Історія українського народу" залишив. І пішов на Крим.

Форму та документи дід заховав у ніші біля печі – вони пропали під час війни. А книжка зберігається в мене як сімейна реліквія.

Анатолій РУДЕНКО, журналіст Кривий Ріг

ГАЗЕТА "НЕЗБОРИМА НАЦІЯ" В ІНТЕРНЕТІ
HTTP://NEZBORUYMA-NACIYA.ORG.UA/

НОВА ПОСЛУГА!

Книжки можна придбати і через "Нову пошту", попередньо переказавши кошти на р/р Романа Ковалю у Приватбанку: 5168 7553 0902 9011.

Переславши гроші, просимо зателефонувати до редакції, повідомити про переказ, замовити книжки, вказавши куди і кому надсилати книжки. Повідомлення можна зробити й електронним листом на адресу редакції. Врахуйте, що, окрім вартості книжки, замовник оплачує й доставку.

"100 облич Самостійної України" Романа Ковалю – 45 грн.

"Історія України-Русі" Миколи Аркаса – 50 грн.

"Холодний Яр" Юрія Горліса-Горського – 55 грн.

"Ми ще повернемося!" Юрія Горліса-Горського – 60 грн.

"Іван Ремболович" Романа Ковалю – 60 грн.

"Свято, що кличе до бою. Вшанування героїв Холодного Яру" – 50 грн.

"Чорний Ворон: п'ять біографій" Романа Ковалю – 25 грн.

"Кармелюки" Романа Ковалю – 30 грн.

"Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею" Романа Ковалю – 125 грн.

"Тиха війна Рената Польового" Романа Ковалю – 100 грн.

Документальний двосерійний фільм про скульптора Михайла Гаврилка "Стеком і шаблею" – 35 грн.

ЩИРО ДЯКУЮ ЗА ПОЖЕРТВУ СВІТЛАНІ МИРОНЧАК

У редакції можна придбати такі книги: (ціну вказано, враховуючи вартість пересилки книг поштою):

"100 облич Самостійної України" Романа Ковалю – 62 грн.

"Свято, що кличе до бою. Вшанування героїв Холодного Яру" – 65 грн.

"Історія України-Русі" Миколи Аркаса (2-ге, краківське, видання) – 69 грн.

Документальний двосерійний фільм "Стеком і шаблею" – 45 грн.

"Чорний Ворон: п'ять біографій" Романа Ковалю – 34 грн.

"Іван Ремболович" (2-ге видання) Романа Ковалю – 75 грн.

"Холодний Яр" Юрія Горліса-Горського – 77 грн.

"Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею" Романа Ковалю – 145 грн.

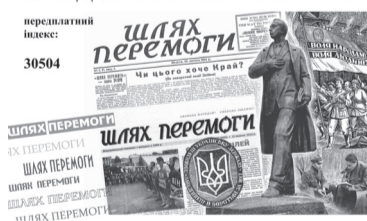
"Кармелюки. До історії Запорозького полку ім. отамана Я. Кармелока Армії УНР" – 42 грн.

"Ми ще повернемося!" Юрія Горліса-Горського – 79 грн.

"Тиха війна Рената Польового" Романа Ковалю – 130 грн.

Книжки можна придбати, попередньо переказавши кошти електронним переказом на ім'я Р. М. Ковалю, вул. Курська, 20, пом. 14, Київ, 03049.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ЧАСОПИС

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ "НЕЗБОРИМУ НАЦІЮ"

Її редактор Роман Коваль – дослідник Визвольної боротьби українців за свою державу у 1-й половині ХХ століття. Відтак ця газета – про долі Українських січових стільців, вояків Галицької армії, Армії УНР, повстанських отаманів та їхніх козаків, Карпатську Січ, ОУН, УПА, а також про кобзарів, українських письменників, нові книжки про Визвольну боротьбу, які видає Історичний клуб "Холодний Яр". Газета виходить 1 раз на місяць. Ціна – 17.34 грн. на рік. Передплатний індекс – 33545.

Редактор Роман Коваль
Верстка Євген Коваль

Коректор Оксана Жованик

Інформаційне забезпечення Микола Владзімірський

Технічний директор Петро Билина

Адреса для листування та поштових переказів

03049, Київ, вул. Курська, 20, пом. 14. Тел./факс: 242-47-38 koval_r@ukr.net kovalroman1@gmail.com

Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати тексти.

Видання зареєстровано 28.12.1993 р. у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження. Серія КБ №325.

Наклад 2500 примірників. Видруковано 28.12.2013 р.

Засновник Роман Миколайович Коваль